

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dn. 25 października 2018 r.

NK-KE.431.27.2018.MJW

Pan
Marcin Zawila
Prezydent Miasta Jeleniej Góry

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach od 12 do 14 września 2018 r. na podstawie przepisów art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092) i imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 3 września 2018 r. o nr 52, 53 i 54 kontrolerzy z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu inspektor wojewódzki Marta Jodłowska – Wrona, przewodnicząca zespołu kontrolnego, inspektor wojewódzki Damian Wawrzyniak, członek zespołu kontrolnego oraz starszy inspektor wojewódzki Tomasz Woch, członek zespołu kontrolnego, przeprowadzili w Urzędzie Miasta w Jeleniej Górze z siedzibą przy pl. Ratuszowym 58, 58-500 Jelenia Góra, kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na organizacji przez Urząd Miasta Jelenia Góra (zwany dalej Urzędem), punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2030), zwanej dalej u.n.p.p.e.p.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 5 czerwca 2018 r. *Planem kontroli na II półrocze 2018 r.* (sygn. NK- KE.430.5.2018.DD).

Przedmiotem kontroli było przygotowanie organizacyjne Urzędu do wykonania zadania, a także zgodność lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, z przepisami prawa. Ponadto kontroli podlegała realizacja obowiązków informacyjnych oraz dokumentowanie udzielanych porad prawnych.

Okres objęty kontrolą obejmował czas od dnia 1 września 2015 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli pod nr 15/2018.

Funkcję prezydenta miasta w okresie objętym kontrolą pełni Pan Marcin Zawila¹.

¹ <http://bip.jeleniagora.pl/artypkiul/3/6/prezydent-jeleniej-gory>

Zadania będące przedmiotem kontroli są realizowane przez Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych w Urzędzie Miejskim Jelenia Góra². Za realizację powyższych zadań odpowiedzialni są – Pani Barbara Chrebor - Sekretarz Miasta Jeleniej Góry, Pani Karolina Juśkiewicz-Rycyk zatrudniona na stanowisku inspektora ww. wydziale oraz bezpośredni przełożony ww. osoby Pan Andrzej Marchowski - Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych (zwany dalej Naczelnikiem Wydziału), Pan Daniel Lepieszko - zatrudniony na stanowisku głównego specjalisty oraz Pani Dorota Duzinkiewicz zatrudniona na stanowisku podinspektora w Wydziale Organizacyjnym i Kadr w Urzędzie Miejskim Jelenia Góra. Podział czynności składających się na przedmiot kontroli pomiędzy ww. osoby jest następujący:

- Pani Barbara Chrebor - nadzór nad działalnością i prawidłowością wykonywania zadań w Urzędzie oraz rozdział zadań do realizacji zgodnie z kompetencjami Wydziałów;
- Pan Daniel Lepieszko - prace przygotowawcze do przejęcia nowego zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej;
- Pani Mirosława Michułka -sprawowanie nadzoru nad realizacją powierzonych Wydziałowi zadań;
- Pani Dorota Duzinkiewicz -prowadzenie spraw z zakresu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej w tym:
 - a) przygotowywanie umów w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej z adwokatami i radcami prawnymi udzielającymi świadczeń za wynagrodzeniem nieodpłatnej pomocy prawnej,
 - b) przygotowywanie umów użyczenia lokalu na cele biurowe związane z prowadzeniem punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej,
 - c) przygotowywanie harmonogramów obsługi nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej,
 - d) weryfikacja poprawności sporządzanej przez adwokata lub radcę prawnego dokumentacji związanej z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej (karta udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej),
 - e) sporządzanie i przekazywanie zbiorczej, rocznej informacji dla Ministra Sprawiedliwości oraz Wojewody o wykonaniu zadania,
 - f) opracowywanie rocznych planów finansowych, harmonogramów wydatków, sprawozdań kwartalnych, półrocznych i rocznych z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej,
 - g) terminowa realizacja płatności poprzez weryfikowanie, przygotowywanie i składanie opisanych faktur, rachunków oraz poleceń przelewów do Wydziału Finansowego w zakresie obsługi nieodpłatnej pomocy prawnej;
- Pan Andrzej Marchowski - nadzór nad realizacją zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej realizowanej przez organizacje pozarządowe;
- Pani Karolina Juśkiewicz-Rycyk - prowadzenie spraw z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej zleczanych do realizacji organizacjom pozarządowym.

[dowód: akta kontroli str. 39-42,43-73,322-323]

W dniu 12 października 2018 r. Prezydentowi Miasta Jelenia Góra doręczono projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzony dnia 9 października 2018 r. Do ustaleń zawartych w niniejszym dokumencie nie złożono zastrzeżeń. Treść wystąpienia pokontrolnego, mając na uwadze powyższe oraz przepis art. 46 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 1 i pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, obejmuje treść projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia

² Zgodnie z § 17 załącznika do nr 1 do zarządzenia 0050.1078.2017.VII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 12 lipca 2017 r.

9 października 2018 r. oraz zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej oraz termin na poinformowanie o podjętych w związku z ww. zaleceniami działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia.

W związku z powyższym przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

Wykonywanie zadania przez podmiot kontrolowany – tj. Prezydenta Miasta Jeleniej Góry oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Organizacja punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

a) Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzone przez Miasto Jelenia Góra.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonują trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 u.n.p.e.p.³. Dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzone są przez Miasto Jelenia Góra, natomiast trzeci punkt prowadzi organizacja pozarządowa⁴.

W toku przeprowadzonej kontroli wezwano Prezydenta Jeleniej Góry do wskazania czy w okresie nią objętym do Urzędu wpłynęły jakiegokolwiek skargi lub wnioski w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej, w rozumieniu działu VIII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.), zwana dalej k. p. a. W pkt 1 wyjaśnień Prezydenta Jeleniej Góry z dnia 21 września 2018 r.⁵ wskazano, iż do Urzędu nie wpłynęły, ani skargi, ani wnioski dotyczące kontrolowanego zagadnienia. [dowód: akta kontroli str. 322]

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż Miasto corocznie zawiera w terminie, tj. zgodnie z przepisami art. 26 ust. 2 oraz art. 10 ust. 2 zdanie pierwsze u.n.p.e.p., porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej z Okręgową Radą Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu oraz z Okręgową Radą Adwokacką w Wałbrzychu. Przedmiotowe porozumienia zawierały wszystkie elementy określone w art. 10 ust. 1 pkt 1-4 u.n.p.e.p. Należy ocenić pozytywnie realizowanie przepisów ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej w ww. zakresie.

W toku kontroli kontrolerzy zwrócili się do Naczelnika Wydziału z pytaniem czy o każdym zawartym porozumieniu albo wskazaniu adwokatów oraz radców prawnych w latach 2015 - 2017 w związku z art. 10 ust. 3 u.n.p.e.p. był zawiadamiany wojewoda. Naczelnik Wydziału złożył następujące wyjaśnienia:

„Miasto Jelenia Góra nie powiadomiło wojewody o zawartych porozumieniach z Okręgową Izbą Radców Prawnych i ORA.”

³ Harmonogram funkcjonowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej określony został w pkt II niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego tyt. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

⁴ Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne u Erasma i Pankracego, KRS nr 0000386088, ul. Kopernika 1, 58 - 500 Jelenia Góra.

⁵ Sygn. S.0333.7.2018 z dnia 21 września 2018 r., zwane dalej wyjaśnieniami.

Jednakże w toku kontroli kontrolerzy zweryfikowali ww. informację i ustalili, że Wojewoda Dolnośląski został poinformowany prawidłowo o każdym zawartym porozumieniu między miastem Jelenia Góra a ORA i ORIP.

[dowód: akta kontroli str. 322]

W toku kontroli stwierdzono, iż na 2016 r. Okręgowa Izba Radców Prawnych w Wałbrzychu nie przedstawiła w terminie zgodnie z dyspozycją art. 26 ust. 3 u.n.p.p.e.p. imiennego wykazu radców prawnych wyznaczonych do udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. Naczelnik Wydziału złożył następujące wyjaśnienia:

„(...) Okręgowa Izba Radców Prawnych w Wałbrzychu pismem L.dz.1703/2015 z dnia 18.11.2015 r. przedstawiła imienny wykaz radców prawnych oraz ich zastępców wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na 2016 r. Lista sporządzającej przez OIRP w Wałbrzychu uchylała terminowi zawartemu art. 26 ust. 3 u.n.p.p.e.p. Miasto Jelenia Góra nie ponosi odpowiedzialności za nieterminowe przekazanie imiennego wykazu radców prawnych oraz ich zastępców przez OIRP w Wałbrzychu i jednocześnie nie wywiązało się przez OIRP w Wałbrzychu z zapisu § 2 ust 4 Porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Powiatu Grodzkiego Jeleniej Góry z dnia 31.10.2015 r.”

[dowód: akta kontroli str. 323]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 u.n.p.p.e.p. w punktach prowadzonym przez Miasto Jelenia Góra adwokaci oraz radcy prawni udzielali nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umów zawartych z ww. podmiotem. Należy ocenić pozytywnie, iż przy zawieraniu przedmiotowych umów nie naruszono terminu określonego w art. 26 ust. 2 u.n.p.p.e.p.. Umowy zawierały elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1-7 u.n.p.p.e.p.

[dowód: akta kontroli str. 103-134]

W toku czynności kontrolnych w dniu 14 września 2018 r. zespół kontrolny zwrócił się z pytaniem do Naczelnika Wydziału, dlaczego umowy zawarte w dniu 29 grudnia 2015 r. pomiędzy miastem Jelenia Góra, a radcami prawnymi Panią J.M. oraz Panią M.S. obowiązywały od dnia 5 stycznia 2016 r., a nie od pierwszego dnia roboczego 4 stycznia 2016 r. W pkt 5 wyjaśnień wskazano:

„Zawarcie umów z radcami prawnymi Panią J.M oraz Panią M.S. w dniu 29.12.2015 r. na okres od 5.01.2016 r. do 31.12.2016 r. zostało podyktowane względami organizacyjnymi oraz ustaleniami z ww. radcami prawnymi.”

[dowód: akta kontroli str. 325]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w udostępnionych dokumentach widnieje umowa z dnia 25 kwietnia 2018 r. zawarta w trakcie realizacji zadania świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej między jednostką kontrolowaną, a adwokatem Panem R.B. Kontrolerzy zwrócili się z pytaniem o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Naczelnik Wydziału złożył następujące wyjaśnienia:

„W związku z planowaną długoterminową nieobecnością (urlop macierzyński) Pani adwokat M.K. (dyżury w każdy poniedziałek miesiąca) konieczne było rozwiązanie umowy. Pani M.K. złożyła wnioski o rozwiązanie umowy za porozumieniem stron w dniu

18.04.2018 r. (...) Z dniem 30.04.2018 r. nastąpiło rozwiązanie umowy z Panią M.K. o współpracy w zakresie świadczenia usługi udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. W dniu 25 kwietnia 2018 r. zawarto nową umowę w miejscu Pani M.K. z adwokatem Panem R.B.”

[dowód: akta kontroli str. 325]

W ramach czynności kontrolnych w dniu 12 września 2018 r. podczas dokonywania oględzin lokalu mieszącego się w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy Alei Jana Pawła II 7 w Jeleniej Górze, w którym udzielane są bezpłatne porady prawne, kontrolerzy zastali zastępcę radcy prawnego – Pani M.K., Panią A.I, która przedstawiła się jako *prawnik* oraz wskazała, iż ukończyła *aplikację prawniczą*, zaznaczając, iż nie jest ani radcą prawnym, ani adwokatem. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 2 u.n.p.p.e.p., w porozumieniu zawierającym pomiędzy Powiatem a Okręgową Radą Adwokacką i Okręgową Izbą Radców Prawnych określa się w szczególności zobowiązanie ww. samorządów zawodowych do imiennego wskazywania adwokatów i radców prawnych oraz ich zastępców, którymi są również adwokaci i radcowie prawni, wyznaczeni do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach ustalonego harmonogramu. W pkt 4 porozumienia z dnia 18 października 2017 r. zawartego pomiędzy Miastem Jelenia Góra a Okręgową Radą Adwokacką w Wałbrzychu (zwanej dalej ORA) oraz Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu (zwanej dalej OIRP) wskazano, iż:

„ORA i OIRP zobowiązują się w terminie do dnia 15 listopada 2017 r. do przedłożenia Miastu Jelenia Góra imiennych wykazów odpowiednio adwokatów i radców prawnych oraz ich zastępców, którzy są adwokatami lub radcami prawnymi, i będą udzielali nieodpłatnej pomocy prawnej w poszczególnych punktach, wraz ze wskazaniem ich danych kontaktowych.”

[dowód: akta kontroli str. 74-83]

W związku z powyższym, OIRP w piśmie z dn. 15 listopada 2017 r. L.dz./1505/2017 przesłała imienne wykazy radców prawnych i ich zastępców, którzy zgłosili gotowość do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach ustalonego harmonogramu. W wykazie radców prawnych pod numerem 2 znajduje się radca Prawny Pani M.K. Natomiast na liście zastępców nie znajdują się Pani A.I. Zgodnie z § 4 pkt 1 i 2 umowy zawartej w dniu 8 grudnia 2017 r. w Jeleniej Górze pomiędzy Miastem Jelenia Góra jako zleceniodawcą, a Kancelarią Radcy Prawnego Panią Magdaleną Kowalczyk jako Zleceniobiorcą:

„Radca jest zobowiązany do osobistego świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej. W szczególnych przypadkach nieodpłatnej pomocy prawnej z upoważnienia radca może udzielać aplikant adwokacki. W przypadku braku możliwości osobistego wykonania usługi radca zobowiązuje się zapewnić zastępstwo radców. Do zlecenia zastępstwa stosuje się przepis art. 738 kc.”

Naczelnik wydziału złożył następujące wyjaśnienia:

„Pani M. K. nie poinformowała Urzędu Miasta Jelenia Góra o nieobecności w dniu 12 września 2018 r. w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej al. Jana Pawła II 7 w Jeleniej Górze. W związku ze stwierdzeniem niewłaściwego zastępstwa radcy prawnego w punkcie

nieodpłatnej pomocy prawnej w dniu 12 września 2018 roku, wystosowane zostało pismo znak S.033.4.2018 z dnia 17 września 2018 r. do Pani Magdaleny Kowalczyk z prośbą o złożenie wyjaśnień na temat zaistniałej sytuacji. O powyższej sytuacji pismem znak S.0033.4.2018 z dnia 17 września 2018 r. poinformowana została także Okręgowa Rada Adwokacka i Okręgowa Izba Radców Prawnych w celu zwrócenia uwagi na rzetelność i staranność wykonywanych zadań wynikających z przepisów u.n.p.p.e.p.”

[dowód: akta kontroli str. 325-326]

Mając na uwadze udzielone wyjaśnienia oraz przesłane dokumenty, należy pozytywnie ocenić reakcję kontrolowanej jednostki na opisaną na wstępie sytuację, tj. na pełnienie dyżuru przez osobę nieuprawnioną.

- b) Powierzenie prowadzenia punktu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż liczba punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, której prowadzenie powierzono organizacjom pozarządowym, jest zgodna z dyspozycją art. 11 ust. 1 u.n.p.p.e.p.⁶. Zarówno w 2015 r., 2016 r. jak i w 2017 r. wybór podmiotów, którym powierzono prowadzenie ww. punktów był poprzedzony konkursem (art. 11 ust. 2 ww. ustawy), o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm., zwana dalej u.d.p.p.w.). W przypadku wszystkich ww. konkursów organ powołał komisję konkursową – zgodnie z art. 15 ust. 2a i 2b ww. ustawy⁷. W wyniku kontroli stwierdzono, iż przed powołaniem każdej z komisji konkursowych organ zaprosił organizacje pozarządowe do zgłaszania do nich wskazanych przez siebie kandydatów⁸. Podjęte czynności kontrolne wykazały, iż zgłoszenia kandydata przez organizację pozarządową dokonano w 2015 i 2016 r. W 2017 r. zgłoszeń nie dokonywano⁹. W kwestii ogłoszeń o otwartym konkursie ofert z lat 2015 - 2017 roku należy wskazać, iż poddane weryfikacji ogłoszenia zawierały elementy wskazane w art. 13 ust. 2 pkt 1 – pkt 6 u.d.p.p.w. Terminy składania ofert w poszczególnych konkursach były zgodne z treścią ust. 1 ww. przepisu oraz pozwalały na dochowanie terminów wskazanych w art. 11 ust. 12 pkt 1 (konkursy z 2016 i 2017 r.) oraz art. 26 ust. 4 (konkurs z 2015 r.) u.n.p.p.e.p. Miejsca publikacji wszystkich ogłoszeń objętych przedmiotem niniejszej kontroli były zgodne z treścią art. 13 ust. 3 ww. ustawy¹⁰.

[dowód: akta kontroli str.: 243-321]

⁶ Mając na uwadze dyspozycję art. 11 ust. 1 u.n.p.p.e.p. w całym okresie objętym kontrolą liczba ta wynosiła 1.

⁷ W 2015 r. komisję powołano zarządzeniem Nr 0050.8437.2015.2015. VII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 9 grudnia 2015 r., w 2016 r. komisję powołano zarządzeniem Nr 0050.815.2016.VII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 15 listopada 2016 r. natomiast w 2017 r. komisję konkursową powołano zarządzeniem Nr 0050.1211.2017.VII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 8 listopada 2017 r.

⁸ Zgodnie z art. 15 ust. 2d u.d.p.p.w. Ogłoszenia były publikowane (mając na uwadze część II pkt 1 lit. d wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r.) w kolejnych latach objętych okresem kontroli w dniach 18 listopada 2015 r., 26 października 2016 r. oraz 24 października 2017 r. Publikacji ww. ogłoszeń dokonano na BIP-ie Urzędu i na jego stronie internetowej jak również w budynku jego siedziby. Ponadto ww. ogłoszenia zostały przesłane na adresy poczty elektronicznej organizacji pozarządowych mających siedzibę na terenie kontrolowanej jednostki.

⁹ Zgodnie z art. 15 ust. 2da pkt 1 u.d.p.p.w. komisja konkursowa może funkcjonować również bez osób zgłoszonych przez organizacje pozarządowe. Część II pkt 1 lit. d wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r.

¹⁰ Zgodnie z częścią II pkt 1 lit. c wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r. ogłoszenia konkursowe z lat 2015 – 2017 były zamieszczane w miejscach wskazanych w art. 13 ust. 3 u.d.p.p.w. odpowiednio w dniach od 18 listopada 2015 r. do 9 grudnia 2015 r., od 26 października 2016 r. do 17 listopada 2016 r. oraz od 23 października 2017 r. do 13 listopada 2017 r.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia oraz nieprawidłowości w niniejszym obszarze.

W toku kontroli stwierdzono, iż w każdym z poddanych weryfikacji ogłoszeń konkursowych wskazywano wysokość środków publicznych przyznanych na realizację zadania – zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 2 u.d.p.p.w. W części III ogłoszenia konkursowego z 2015 r. wskazano, iż wartość dotacji wyniesie 61.800,00 zł (słownie sześćdziesiąt jeden tysięcy osiemset złotych), natomiast w części VI pkt 5 ww. ogłoszenia zaznaczono, iż 97% ww. kwoty (tj. 59.946,00 zł) należy wydać na wynagrodzenia z tytułu umów wskazanych w art. 6 i art. 11 ust. 1 u.n.p.p.e.p. natomiast pozostałe 3% (tj. 1.854,00 zł) na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno- technicznej zadania. W części II pkt 2 lit. a wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r. jako przyczynę takiego zredagowania ww. ogłoszenia konkursowego wskazano:

„(...) Wysokość kwoty dotacji i sposób jej przeznaczenia określony został w otwartym konkursie ofert w oparciu o różne interpretacje przepisów prawa. Na podstawie konsultacji z Biurem Prawnym Urzędu Miasta Jelenia Góra postanowiono, że kwota 3% dotacji ma zostać przekazana organizacji pozarządowej z zastrzeżeniem, że zostanie ona przeznaczona na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno – technicznej zadania. Zaznaczyć należy, że zadanie w 2015 roku realizowane było po raz pierwszy. W latach następnych organizacji pozarządowej przekazywana była dotacja na poziomie 97%.”

Zgodnie z art. 27 u.n.p.p.e.p. kwota bazowa na 2016 r. wynosiła 5.150,00 zł. Mając na uwadze powyższe oraz art. 20 ust. 3 i ust. 4 ww. ustawy kwota dotacji przypadająca na 1 punkt nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. wynosiła 61.800,00 zł. Niemniej jednak w ust. 1 przedmiotowego przepisu ustawodawca wskazał, iż w przypadku punktu prowadzonego przez organizację pozarządową 97% ww. kwoty przypada na rzecz podmiotu wyłonionego w otwartym konkursie ofert, a pozostałe 3% na pokrycie kosztów obsługi administracyjno – organizacyjnych zadania. Z przepisu tego nie wynika w jakikolwiek sposób aby ww. 3% wartości dotacji miały zostać przekazane wyłonionej organizacji pozarządowej. Posiłkowo należy wskazać, iż w pkt. 1 stanowiska z dnia 6 października 2015 r. oraz w pkt 6 stanowiska z dnia 14 października 2015 r. Ministerstwo Sprawiedliwości¹¹ stwierdziło wprost, iż kwota 3% dotacji winna pozostać w gestii jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialnej za organizację systemu nieodpłatnej pomocy prawnej na swoim obszarze. Stanowisko to, pomimo iż nie stanowi wiążącej wykładni przepisów u.n.p.p.e.p., powinno zostać wzięte pod uwagę w trakcie przygotowywania pierwszego konkursu na podstawie ww. ustawy z uwagi na fakt, iż zadanie będące jego przedmiotem oraz zasady jego finansowania nie były wcześniej realizowane.

Odnośnie pozostałych 97% podkreślenia wymaga, iż ustawodawca w przypadku organizacji pozarządowej zastrzegł, że kwota ta ma przypaść *na jej rzecz* nie zaś być wydana na wynagrodzenia osób świadczących w jej imieniu nieodpłatna pomoc prawną¹². Tym samym

¹¹ Dokumenty zatytułowane Pytania i odpowiedzi, informacja dla wykonawców 06.10.2015 r. oraz Pytania i odpowiedzi, informacja dla wykonawców 14.10.2015 r.

¹² Stwierdzenie to oznacza, iż organizacja pozarządowa otrzymuje 97% przypadającej na dany punkt w ciągu roku i za otrzymane środki na zapewnić jego sprawne i zgodne z przepisami u.n.p.p.e.p. funkcjonowanie. Wynagrodzenia osób, które będą udzielać w nim nieodpłatnej pomocy prawnej może, ale nie musi zużyć całości ww. kwoty – o to na jakie konkretne wydatki, w ramach realizowanego zadania, zostanie ona przeznaczona decyduje organizacja pozarządowa.

należy wskazać, iż w treści części VI pkt 5 lit. a ogłoszenia konkursowego z 2015 r. nieprawidłowo określono przeznaczenie części dotacji jaka zostanie przyznana w wyniku jego rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe, jak również udzielone wyjaśnienia, należy wskazać, iż odpowiedzialność za powstanie ww. nieprawidłowości ponoszą osoby odpowiedzialne za zredagowanie oraz ostateczną akceptację treści ww. ogłoszenia konkursowego¹³. Należy przy tym wskazać, iż powyższa praktyka wprawdzie jest niezgodna z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, niemniej jednak ustawodawca nie powiązał z ww. faktem jakichkolwiek sankcji. Ponadto, na co wskazano w treści wyjaśnień, opisana sytuacja wystąpiła tylko raz – w 2015 r.

[dowód: akta kontroli str.: 243-296, 328-329]

Kolejna nieprawidłowość dotyczy treści ogłoszenia konkursowego z 2017 r. i dotyczy informacji wymaganej art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.w., tj. informacji o zadaniach tego samego rodzaju co wskazano w ogłoszeniu, zrealizowanych w roku ogłoszenia konkursu oraz w roku poprzednim i związanych z nimi kosztami, w szczególności z uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym. W toku kontroli stwierdzono, iż w treści części XII ogłoszenia konkursowego z 2017 r. wskazano na to, ile środków publicznych przeznaczy kontrolowany organ na jego realizację w tym roku, pomijając natomiast informacje o wysokości środków przeznaczonych w roku 2016 r. Tymczasem, co wynika z treści powyższego przepisu, informacja ta powinna uwzględniać zadania tego samego rodzaju zrealizowane w roku ogłoszenia konkursu oraz w roku poprzednim. Użycie przez ustawodawcę zwrotu *zrealizowanych* oznacza, iż zadania te mają być zakończone w momencie ogłoszenia konkursu. W części II pkt 4 lit. a wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r. wskazano w powyższym zakresie co następuje:

„Ogłaszając w 2017 roku otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku, przy wskazywaniu w treści części XII ogłoszenia konkursowego potraktowano rok 2017 jako ubiegły do roku 2018. Kwoty te są identyczne z powodu takiej samej wysokości kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie tego rodzaju zadania.”

[dowód: akta kontroli str. 329]

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy na wstępie wskazać, iż istotnie kwoty bazowe ustalone na 2017 i na 2018 r. były identyczne i wynosiły 5.217,00 zł¹⁴. Pozostała treść wyjaśnień nie zasługuje na przyjęcie. W szczególności należy podkreślić, iż w art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p.w. ustawodawca odwołał się, na co wskazano powyżej, do zadań zrealizowanych w roku ogłoszenia konkursu oraz w roku poprzednim, nie zaś do zadań, które dopiero będą realizowane lub są w trakcie realizacji. Prawidłowym sposobem zadośćuczynienia w treści ogłoszenia konkursowego z 2017 r. ww. wymogowi byłoby wskazanie ile środków przeznaczył kontrolowany organ na jego realizację w 2016 r. Powyższe wprawdzie świadczy o naruszeniu powszechnie obowiązujących przepisów prawa, niemniej jednak jest to jedynie okoliczność

¹³ Należy przez to rozumieć pracowników Wydziału Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych oraz pracowników Biura Prawnego Urzędu (mając na uwadze udzielone wyjaśnienia).

¹⁴ Zgodnie z § 1 rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie wysokości kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. poz. 1184) oraz z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wysokości kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2018 r. (Dz. U. poz. 1581).

stanowiąca uchybienie formalne, które nie wpływa znacząco na prawidłowość całego konkursu. Przyczyną jej powstania była błędna interpretacja przepisów u.d.p.p.w. przez osoby odpowiedzialne za zredagowanie przedmiotowego ogłoszenia konkursowego oraz jego akceptację.

Na zakończenie, mając na uwadze powyższe ustalenia, należy zaznaczyć odnośnie treści ogłoszenia konkursowego z 2016 r., iż wskazanie w nim ile środków przeznaczy w tym roku kontrolowany organ na realizację zadania objętego niniejszą kontrolą było zbędne. Zgodnie bowiem z art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p.w. zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. było w momencie ogłoszenia ww. konkursu ciągle realizowane. [dowód: akta kontroli str.: 297- 321]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż wszystkie konkursy objęte niniejszą kontrolą wygrało Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne u Erazma i Pankracego¹⁵. Wszystkie oferty ww. organizacji pozarządowej wpłynęły w terminie jak również zawierały niezbędne informacje oraz dokumenty, natomiast sama organizacja spełniała wymagania określone w art. 11 ust. 6 i ust. 11 u.n.p.e.p. Analiza protokołu pracy komisji konkursowej powołanej w 2015 r. wykazała, iż w ramach ogłoszonego konkursu wpłynęły 4 oferty. Niemniej jednak kontrolującym przedłożono jedynie ofertę ww. stowarzyszenia. W części II pkt 2 lit. b wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r. wskazano w powyższym zakresie co następuje:

„Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych ogłasza wiele otwartych konkursów ofert na realizację różnego rodzaju zadań publicznych. W odpowiedzi wpływają oferty niespełniające wymogów formalnych lub nie przyjęte do realizacji z powodów merytorycznych. Oferty te są na bieżąco archiwizowane, w tym trzy oferty złożone w ramach ogłoszonego w 2015 roku (...). W chwili obecnej nie jest możliwe wyszczególnienie ofert w archiwum.”

[dowód: akta kontroli str. 328]

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż zawiadomienie o zamiarze przeprowadzenia niniejszej kontroli, wskazujące jej przedmiot oraz czas trwania czynności kontrolnych w Urzędzie, zostało sporządzone, przesłane oraz skutecznie doręczone za pomocą platformy e-PUAP w dniu 3 września 2018 r., tj. 9 dni przed planowaną kontrolą. Przed tym terminem przewodniczący zespołu kontrolnego kontaktował się telefonicznie z Naczelnikiem Wydziału, informując go o przedmiocie kontroli oraz o tym jakie dokumenty będą potrzebne kontrolującym. Pomimo podjęcia przez zespół kontrolerów wszystkich ww. działań w zakresie otwartego konkursu ofert z 2015 r. nie przedłożono im 3 otrzymanych a nieprzyjętych do realizacji ofert. Przepis art. 22 pkt 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej kontrolerzy mają prawo do wglądu do dokumentów dotyczących działalności jednostki kontrolowanej związanych z zakresem kontroli. Przepis art. 24 ww. ustawy stanowi, iż obowiązkiem kierownika jednostki kontrolowanej¹⁶ jest zapewnienie warunków do sprawnego

¹⁵ Pozostałe oferty złożone w konkursie z 2016 r. pochodziły od: Fundacji „W Służbie Wsi”, Fundacji „Togatus Pro Bono” oraz Stowarzyszenia Wspierania Aktywności Obywatelskiej „CIVIS SUM”; natomiast pozostałe oferty z konkursu z 2017 r. pochodziły od: Fundacji „W Służbie Wsi”, Stowarzyszenia „Bezpieczny Dom”, Fundacji Młodzi Ludziom, Fundacji „Honeste Vivere” oraz Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”.

¹⁶ Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej kierownikiem jednostki kontrolowanej jest osoba, która zgodnie z przepisami określającymi ustrój jednostki jest odpowiedzialna za działalność tej jednostki i jest uprawniona do jej reprezentowania. W przypadku jednostki zarządzanej przez organ kolegialny za

przeprowadzenia kontroli, w tym zapewnienie niezwłocznego przedstawienia żądanych dokumentów. Obowiązek ten, w odniesieniu do pracownika kontrolowanej jednostki powtórzono w art. 25 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

Podsumowując powyższe ustalenia należy wskazać, iż kontrolującym nie udostępniono części z żądanej dokumentacji dotyczącej przedmiotu kontroli. Wprawdzie nie były to dokumenty o kluczowym znaczeniu (takie jak dokumentacja samego konkursu, zawarta w jego wyniku umowa oraz wyłoniona oferta), niemniej jednak ich brak skutkowało tym, iż nie można było dokonać analizy prawidłowości sporządzenia ofert nie przyjętych do realizacji, a co za tym idzie prawidłowości pracy samej komisji konkursowej.

W kwestii weryfikacji formalnej pozostałych z otrzymanych ofert należy wskazać, iż z protokołów poszczególnych komisji konkursowych wynika, iż zostały one złożone w terminie¹⁷, spełniały warunki formalne oraz zawierały wszystkie niezbędne załączniki. Niemniej jednak w wyniku kontroli stwierdzono, iż na ofertach Fundacji Togatus Pro Bono oraz Stowarzyszenia Wspierania Aktywności Obywatelskiej „CIVIS SUM” złożonych do konkursu z 2016 r. brak było jakiegokolwiek oznaczenia daty ich wpływu do Urzędu. W części III wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r. wskazano, iż ww. oferty wpłynęły do Urzędu listami zwykłymi, w związku z czym data ich wpływu nie została odnotowana. Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Należy bowiem wskazać, iż niezależnie od systemu¹⁸ dokonywania czynności kancelaryjnych w danym podmiocie do podstawowych czynności kancelarii należy rejestrowanie przesyłek wpływających, co polega m. in. na odwzorowaniu na nich daty wpływu¹⁹. Tym samym należy wskazać, iż zgodność dat wpływu ww. ofert z treścią ogłoszenia konkursowego z 2016 r. można zweryfikować wyłącznie na podstawie protokołu z posiedzenia komisji konkursowej. Za brak odwzorowania dat wpływu ww. ofert do jednostki odpowiadają z kolei komórka organizacyjna Urzędu odpowiedzialna za prowadzenie punktu kancelaryjnego oraz Wydział Dialogu i Spraw Społecznych Urzędu²⁰. Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości było niezastosowanie się pracowników Urzędu do przepisów Instrukcji Kancelaryjnej.

[dowód: akta kontroli str.:297-308]

kierownika tej jednostki uznaje się przewodniczącego organu kolegiального. Na gruncie niniejszej kontroli jest to Prezydent Miasta Jelenia Góra.

¹⁷ W części II pkt 4 lit. b wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r. wskazano, iż oferty Fundacji Honeste Vivere oraz Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” złożone do konkursu z 2017 r. wpłynęły do Urzędu w dniach 8 oraz 10 listopada 2017 r.

¹⁸ Przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67), wskazuje, iż czynności kancelaryjnych można dokonywać w systemie EZD (tzn. przy pomocy systemu teleinformatycznego - § 2 pkt 13 ww. rozporządzenia) lub w systemie tradycyjnym. (tzn. system w postaci nieelektronicznej, z możliwością korzystania z narzędzi informatycznych - § 2 pkt 14 ww. rozporządzenia).

¹⁹ Zgodnie z § 42 ust. 2 Instrukcji Kancelaryjnej (stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia wskazanego w poprzednim przypisie), punkt kancelaryjny po zarejestrowaniu przesyłki umieszcza a następnie wypełnia na niej pieczęć wpływu. Zgodnie z § 7 pkt 6 Instrukcji Kancelaryjnej do minimalnego zakresu danych zawartych na pieczęci wpływu należy zaliczyć m. in. datę wpływu przesyłki. Z kolei w przypadku funkcjonowania w jednostce systemu EZD punkt kancelaryjny rejestruje przesyłek poprzez przypisanie jej zestawu metadanych j opisujących (§ 13 ust. 3 Instrukcji Kancelaryjnej). Do zakresu obowiązkowych metadanych należy m. in. określenie daty wpływu przesyłki do jednostki (§ 13 ust. 7 Instrukcji Kancelaryjnej oraz załącznik nr 1 do Instrukcji Kancelaryjnej, część A, pkt 5).

²⁰ W części VII pkt 1 ogłoszenia konkursowego z 2016 r. wskazano, iż oferty należy składać osobiście w Kancelarii Urzędu, lub przysyłać je pocztą na adres: *Urząd miasta Jelenia góra, Wydział Dialogu i Spraw Społecznych, 58 – 500 Jelenia Góra, Plac Ratuszowy 58*. Należy zatem uznać, iż odpowiedzialnymi za oznaczanie dat wpływu przesyłek do ww. komórek organizacyjnych Urzędu są ich wyznaczeni pracownicy.

W toku kontroli ustalono, iż Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne u Erazma i Pankracego do wszystkich ofert złożonych w konkursach z lat 2015 – 2017 przedkładało promesę umowy zawartą z Panem M. G. W treści ww. promesy osoba ją składająca wskazała, iż spełnia warunki określone w art. 11 ust. 3 pkt 2 u.n.p.p.e.p. W związku z powyższym wezwano do wyjaśnienia czy kontrolowany organ w jakikolwiek sposób zweryfikował spełnienie przez ww. osobę wskazanych powyżej wymagań. W części II pkt 1 lit. b wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r. wskazano w przedmiotowej kwestii, iż na etapie konkursu poprzestano na przyjęciu ww. oświadczeń, natomiast właściwa weryfikacja została przeprowadzona w czasie kontroli jaką w ww. organizacji pozarządowej przeprowadził Prezydent Miasta Jelenia Góra. Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż złożone wyjaśnienia zasługują na przyjęcie.
[dowód: akta kontroli str.:243-321]

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, iż rozstrzygnięcie wszystkich ww. konkursów oraz wybór organizacji pozarządowych, którym powierzono prowadzenie poszczególnych punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej nastąpiło w terminach wskazanych w art. 26 ust. 4 u.n.p.p.e.p. (dot. konkursu z 2015 r.), tj. w dniu 15 grudnia 2015 r.²¹ oraz w art. 11 ust. 12 pkt 1 (dot. konkursu z 2016 r i 2017 r.) przedmiotowej ustawy, tj. odpowiednio w dniach 28 listopada 2016 r. oraz 27 listopada 2017 r.²².

W wyniku kontroli stwierdzono, iż publikacja rozstrzygnięć ww. konkursów była zgodna z art. 15 ust. 2j u.d.p.p.w.²³. Niemniej jednak treść dokumentu w przedmiocie ogłoszenia wyników konkursu z roku 2015 nie zawierała informacji wymaganej art. 15 ust. 2h pkt 3, tj. wysokości środków publicznych jakie zostały przyznane wyłonionej organizacji pozarządowej. W części II pkt 2 lit. c wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r. wyjaśniono w powyższej kwestii co następuje:

„W zarządzeniu (...) z dnia 15 grudnia 2015 r. nie wskazano wysokości środków publicznych przyznanych wyłonionej organizacji pozarządowej ponieważ zasugerowano się tym, że organizacja (...), złożyła tylko jedną ofertę na realizację zadania administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. i ogłoszenie otwartego konkursu ofert było na powierzenie realizacji zadania.”

[dowód: akta kontroli str. 328]

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy wskazać, iż są one niespójne i niezrozumiałe dla kontrolujących, jak również nie wnoszą nic w przedmiocie opisanego na wstępie braku w ogłoszeniu wyników konkursu z 2015 r. Dalej należy wskazać, iż przepis art. 15 ust. 2h u.d.p.p.w. nakazuje aby ogłoszenie o wynikach otwartego konkursu ofert wskazywało w szczególności rodzaj zadania będącego jego przedmiotem, dane wyłonionego podmiotu oraz wysokość środków publicznych jakie zostaną mu przyznane. Ustawodawca nie uczynił przy tym jakiegokolwiek wyjątku w zakresie pominięcia któregokolwiek

²¹ Zarządzenie Prezydenta Miasta Jeleniej Góry Nr 0050.446.2015.VII z dnia 15 grudnia 2015 r.

²² Zarządzenia Prezydenta Miasta Jeleniej Góry Nr 0050.4822.2016.VII z dnia 28 listopada 2016 r. oraz Nr 0050.1233.2017.VII z dnia 27 listopada 2017 r.

²³ Wyjaśnienia z dnia 21 września 2018 r. część II, pkt 1 lit. 3 (informacja o wynikach konkursu z lat objętych kontrolą opublikowano w miejscach wskazanych w art. 15 ust. 2j u.d.p.p.w. odpowiednio w dniach 15 grudnia 20105, 29 listopada 2016 r. oraz 27 listopada 2017 r.).

z ww. elementów. Wprawdzie z ww. brakiem nie powiązано jakichkolwiek skutków prawnych, niemniej jednak brak ww. informacji stanowi niezgodność z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Przyczyną powstania opisanego stanu faktycznego była niewystarczająca znajomość art. 15 ust. 2h u.d.p.p.w. przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie treści dokumentu w sprawie ogłoszenia wyników poszczególnych konkursów oraz brak dostatecznego nadzoru ze strony osoby, która zaakceptowała przedłożony projekt ogłoszenia.

Zgodnie z art. 11 ust. 7 u.n.p.p.e.p. umowa zawarta pomiędzy kontrolowaną jednostką a organizacją pozarządową winna mieć formę pisemną i być zawarta niezwłocznie po rozstrzygnięciu ww. konkursów (art. 15 ust. 4 oraz art. 16 ust. 2 u.d.p.p.w.), jak również zawierać elementy, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 – 6 ww. ustawy. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono iż wszystkie z umów zawartych w latach 2015 – 2017 miały właściwą formę a daty ich zawarcia nie budzą zastrzeżeń²⁴.
[dowód: akta kontroli str.: 243-321]

Kontrola wykazała, iż do każdej z wyłonionych ofert były dołączane promesy umów z osobami, które w imieniu danej organizacji pozarządowej miały świadczyć nieodpłatną pomoc prawną. Poprawność opisanego powyżej działania potwierdza treść art. 11 ust. 6 pkt 2 u.n.p.p.e.p. Niemniej jednak w przypadku gdy wyłoniona w otwartym konkursie ofert organizacja pozarządowa nie zawrze, w miejsce wcześniejszych promes, właściwych umów starosta/prezydent miasta na prawach powiatu nie zawiera z nią umowy, o której mowa w art. 11 ust. 7 u.n.p.p.e.p., lub rozwiązuje zawartą umowę za wypowiedzeniem (art. 11 ust. 9 ww. ustawy). W toku kontroli, na podstawie okazanej dokumentacji, nie stwierdzono aby w latach 2015 – 2017 Prezydent Miasta Jelenia Góra w jakikolwiek sposób dokonywał weryfikacji zawarcia właściwych umów, w miejsce wcześniejszych promes, przed faktem zawarcia umów z wyłonionymi organizacjami pozarządowymi. W części II pkt 1 lit a wyjaśnień z dnia września 2018 r.²⁵ wskazano w powyższym zakresie co następuje:

„W Karkonoskim Stowarzyszeniu Edukacyjnym u Erazma i Pankracego (...) przeprowadzono kontrolę prawidłowości wykorzystania środków dotacji z budżetu Miasta Jelenia Góra otrzymanych w 2016 r. oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem. W trakcie kontroli stwierdzono, że adwokat i aplikant adwokacki, którzy zawarli umowy ze Stowarzyszeniem na realizację zadania publicznego, (...) wypełniali zapisy umowy (...), ustawy (...) oraz rozporządzenia (...).”

[dowód: akta kontroli str. 326]

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy pozytywnie ocenić fakt dokonania przez Prezydenta Miasta Jelenia Góra kontroli organizacji pozarządowej w zakresie prawidłowości wykonywania przez nią zadania polegającego na prowadzeniu jednego z punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. Niemniej jednak należy wskazać na następujący fakt. Zgodnie z art. 11 ust. 9 u.n.p.p.e.p. (w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym niniejszą kontrolą) umowa pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego a organizacją pozarządową nie jest

²⁴ Umowę z 2015 r. (nr S.1.2016) zawarto w dniu 31 grudnia 2015 r., umowę z 2016 r. (nr S.74.2016) zawarto w dniu 30 listopada 2016 r. natomiast umowę z 2017 r. (nr S.48.2017) zawarto w dniu 30 listopada 2017 r.

²⁵ Zadane pytania dotyczyły tego czy i w jaki sposób dokonana weryfikacji zawarcia przez organizacje pozarządowe w miejsce wcześniejszych promes właściwych umów z osobami mającymi świadczyć w ich imieniu pomoc prawną.

zawierana, lub jest rozwiązywana za dwutygodniowym wypowiedzeniem, w przypadku gdy organizacja ta nie zawrze umów z osobami, które będą w jej imieniu świadczyć nieodpłatną pomoc prawną. W takim przypadku, mając na uwadze art. 11 ust. 12 pkt 2 ww. ustawy, zastosowana zostanie procedura wskazana w art. 10 ust. 2 u.n.p.p.e.p. Mając na uwadze powyższe organ kontroli stoi na stanowisku, iż zasadnym jest aby fakt zawarcia umów, o których mowa w art. 11 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy weryfikować wcześniej niż w czasie trwania realizacji zadania²⁶. Wprawdzie sposób weryfikacji spełnienia wymogu opisanego w art. 11 ust. 9 u.n.p.p.e.p. dokonany przez kontrolowany organ nie był nieprawidłowy, to jednak zawierając umowę wskazaną w ust. 7 ww. artykułu nie posiadał on wiedzy w powyższym zakresie.

Zgodnie z art. 11 ust. 7 u.n.p.p.e.p. umowa zawarta pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego a organizacją pozarządową powinna zawierać elementy wskazane w art. 6 ust. 2 pkt 1 oraz pkt 3 – 6 przedmiotowego aktu normatywnego. W wyniku kontroli stwierdzono, iż w treści zawartych umów brak było odniesienia do informacji wymaganych w pkt 3 i pkt 6 ww. przepisu, tj. do zasad korzystania z lokalu przeznaczanego na funkcjonowanie punktu udzielenia nieodpłatnych porad prawnych oraz zasad zapewniania zastępstwa osób udzielających nieodpłatnych porad prawnych. W części II pkt 1 lit. f pkt wyjaśnień z dnia 21 września 2018 r. wskazano w powyższym zakresie co następuje:

„W umowach z dnia 31 grudnia 2015 r. (...), z 30 listopad 2016 r. (...) i z 30 listopada 2017 r. (...) zostało wskazane miejsce z dokładnym adresem, dniami i godzinami wykonywania przedmiotu umowy.

W umowach nie został ujęty zapis dotyczący zasad zapewniania zastępstw. Zgodnie z zapisami ustawy, to Miasto miało zapewnić lokale i wyposażenie lokali w niezbędne urządzenia techniczne.

W związku z tym nie było potrzeby zawierania takich zapisów w umowach z organizacją pozarządową. Odpowiednie zapisy zostały ujęte w porozumieniach o użytkowaniu pomieszczeń (...) zwartych pomiędzy Miastem a Jednostkami organizacyjnymi Miasta. Organizacje w ofertach konkursowych deklarowały, że posiadają sprzęt komputerowy, drukarkę, kserokopiarkę, książki i publikacje z zakresu poradnictwa prawnego oraz możliwość nieodpłatnego korzystania z systemu informacji prawnej LEX.”

[dowód: akta kontroli str. 327-328]

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy na wstępie wskazać, iż pytanie jakie zadali kontrolerzy w powyższej kwestii nie dotyczyło kwestii wyposażania lokali w odpowiedni sprzęt oraz urządzenia techniczne umożliwiające dostęp do bazy aktów prawnych oraz zasad zapewnienia tego dostępu (art. 6 ust. 2 pkt 4 i pkt 5 u.n.p.p.e.p.)²⁷. Jak wskazano powyżej pytanie dotyczyło, które z zapisów umów wskazanych w art. 11 ust. 7 u.n.p.p.e.p. wypełniają dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 3 i pkt 6 przedmiotowego aktu normatywnego. Odnośnie drugiej z powyższych kwestii (zasady zapewniania zastępstw przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej), mając na uwadze ww. wyjaśnienia należy wskazać, iż zawarte umowy jej nie regulują, co jest niezgodne z ww. przepisami. Podobnie

²⁶ Weryfikacji tej można dokonać np. w dniu podpisania umowy pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego a wyłonioną organizacją pozarządową, uprzednio wskazując jej iż w ww. dniu powinna okazać podpisane umowy.

²⁷ Ponadto w toku kontroli ustalono, mając na uwadze treść wyłonionych ofert, oraz § 1 ust. 4 umowy zawartej w 2015 r. oraz § 1 ust. 5 umów zwartych w 2016 i 2017 r., iż wypełniają one dyspozycję art. 6 ust. 2 pkt 4 i pkt 5 u.n.p.p.e.p.

w przypadku uregulowania w ww. umowach kwestii zasad korzystania z lokali przeznaczonych na siedziby punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. Z treści udzielonych wyjaśnień wynika jedynie, iż kontrolowana jednostka zapewniła lokale oraz odpowiednio je wyposażyla co znalazło swoje odzwierciedlenie w porozumieniach zawartych pomiędzy kontrolowaną jednostką a jej jednostkami organizacyjnymi. Pomimo tego iż art. 11 ust. 7 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 3 u.n.p.e.p. jasno stanowi, iż w treści umowy zawartej pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego a organizacją pozarządową należy zawrzeć m. in. zasady korzystania z ww. lokalu. Fakt, iż przedmiotowe kwestie zostały uregulowane w innych porozumieniach nie ma znaczenia, albowiem przepisy u.n.p.e.p. stanowią iż kwestie te winny być przedmiotem regulacji ww. umowy.

Podsumowując powyższe ustalenia należy wskazać, iż wszystkie umowy jakie w okresie objętym kontrolą zostały zawarte przez Miasto Jelenią Górę z Karkonoskim Stowarzyszeniem Edukacyjnym u Erazma i Pankracego na podstawie art. 11 ust. 7 u.n.p.e.p. nie zawierały elementów wymaganych art. 6 ust. 2 pkt 3 i pkt 6 ww. aktu normatywnego. Powyższe stanowi o naruszeniu powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Odpowiedzialnymi za powstanie ww. nieprawidłowości są osoby, które zredagowały treść ww. umów oraz osoby, które przed ich podpisaniem zaakceptowały ich treść.
[dowód: akta kontroli str.: 243-321]

Ponadto w toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta w Jeleniej Górze zawarto informacje wymagane przepisami art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 Ustawy oraz § 4 zdanie pierwsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, zwanego dalej Rozporządzeniem. Natomiast na ww. stronie nie zawarto danych organizacji pozarządowej (§ 4 zdanie drugie Rozporządzenia). Przyczyną powyższej nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość przepisów Rozporządzenia.

II. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

W 2018 r. mieszkańcy Miasta Jelenia Góra mogą otrzymywać darmowe porady prawne w ww. punktach nieodpłatnej pomocy prawnej²⁸.

1) Pierwszy punkt nieodpłatnej pomocy prawnej jest prowadzony przez Miasto Jelenia Góra i mieści się w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze przy al. Jana Pawła II 7. Pomoc prawna w punkcie jest udzielana wg. następującego harmonogramu:

- poniedziałek od godz. 14:00 do 18:00 – dyżur pełni Pan P. K. – radca prawny;
- wtorek od godz. 12:00 do 16:00 – dyżur pełni Pan W. Ć. – radca prawny;
- środa od godz. 12:00 do 16:00 – dyżur pełni Pani M. K. – radca prawny;
- czwartek od godz. 14:00 do 18:00 – dyżur pełni Pani J. O.- R. – radca prawny;
- piątek od godz. 12:00 do 16:00 – dyżur pełni Pani E. B. – radca prawny.

2) Drugi punkt nieodpłatnej pomocy prawnej jest prowadzony również przez Miasto Jelenia Góra i mieści się w budynku Jeleniogórskiego Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej

²⁸ <http://bip.jeleniagora.pl> - zakładka: Urząd Miasta;

zakładka nieodpłatna pomoc prawna <https://jeleniagora.pl/content/nieodp%C5%82atna-pomoc-prawna?q=content/nieodp%C5%82atna-pomoc-prawna>.

„Książnica Karkonoska” w Jeleniej Górze przy ul. Bankowej 27. Pomoc prawna w punkcie jest udzielana wg. następującego harmonogramu:

- poniedziałek od godz. 9:00 do 13:00 – dyżur pełni Pan R. B. – adwokat;
- wtorek od godz. 9:00 do 13:00 – dyżur pełni Pani T. I. – adwokat;
- środa od godz. 13:00 do 17:00 – dyżur pełni Pan D. B. – adwokat;
- piątek od godz. 9:00 do 13:00 – dyżur pełni Pan B. R. – adwokat;
- sobota od godz. 9:00 do 13:00 – dyżur pełni Pani G. K. – adwokat.

3) Trzeci punkt nieodpłatnej pomocy prawnej jest prowadzony przez organizację pozarządową Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne u Erazma i Pankracego - w budynku Filii nr 4 Jeleniogórskiego Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej „Książnica Karkonoska” w Jeleniej Górze przy pl. Piastowskim 32. Pomoc prawna w punkcie jest udzielana wg. następującego harmonogramu:

- poniedziałek od godz. 13:00 do 18:00 – dyżur pełni Pan B. R. – adwokat;
- wtorek od godz. 10:00 do 15:00 – dyżur pełni Pan M. G. – prawnik;
- środa od 11:00 do 16:00 – dyżur pełni Pan M. G. – prawnik;
- czwartek od godz. 13:00 do 18:00 – dyżur pełni Pan P. K. – radca prawny;
- piątek od godz. 13:00 do 18:00 – dyżur pełni Pan M. G. – adwokat.

Z powyższego zestawienia wynika, iż na terenie Miasta Jelenia Góra funkcjonują trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym jeden prowadzony jest przez organizację pozarządową. Należy wskazać, iż zgodnie z art. 8 ust. 3 u.n.p.p.e.p., nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu, przez co najmniej 4 godziny dziennie. Należy stwierdzić, iż harmonogram punktów prowadzonych w Mieście Jelenia Góra jest zgodny z zacytowanym przepisem.

Na terenie Miasta Jelenia Góra udzielono, w całym 2016 r., 1.321 porad dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej, natomiast w 2017 r., 1.271 porad.

W toku czynności kontrolnych dokonano oględzin wszystkich funkcjonujących na terenie Miasta Jelenia Góra punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, tj. dwóch prowadzonych przez Miasto Jelenia Góra mieszczących się w następujących lokalizacjach: budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze przy al. Jana Pawła II 7 oraz budynku Jeleniogórskiego Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej „Książnica Karkonoska” w Jeleniej Górze, ul. Bankowa 27, a także punktu prowadzonego przez organizację pozarządową umiejscowionego w budynku Filii nr 4 Jeleniogórskiego Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej „Książnica Karkonoska” w Jeleniej Górze, Pl. Piastowski 32²⁹.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż lokale w których funkcjonują punkty nieodpłatnej pomocy położone w Mieście Jelenia Góra zostały opatrzone odpowiednim oznakowaniem na zewnątrz budynku. Ponadto kontrolerzy stwierdzili, iż ww. lokale spełniają wszystkie wymogi, określone w § 5 ust. 1 pkt 1, ust. 3, 4 i 5 Rozporządzenia.

[dowód: akta kontroli str. 17-25]

Podczas kontroli ustalono, iż prawidłowo realizowany jest obowiązek przechowywania oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6 i ust. 3 i 4 zgodnie z art.

²⁹ Protokoły z oględzin lokali z dn. 12 września 2018 r. (szt. 3).

8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 u.n.p.e.p. Oświadczenia były przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom trzecim, w zamkniętych kopertach.

„W Urzędzie Miasta Jelenia Góra, zgodnie z instrukcją Wydziału Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego zastosowano metodę umieszczenia oświadczeń w osobnych kopertach, z opisem na kopercie, kto udzielał porad i w jakim miesiącu oraz roku”.

[dowód: akta kontroli str. 335]

Prezydent Miasta Jeleniej Góry jako administrator danych osobowych zawartych w przedmiotowych oświadczeniach wydał pracownikom Urzędu stosowne upoważnienie do przetwarzania danych osobowych³⁰, w trybie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

[dowód: akta kontroli str. 39-42]

W toku czynności kontrolnych dokonano weryfikacji poprawności sposobu dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, w wyniku której stwierdzono, iż zdarzały się przypadki³¹, w których nieodpłatna pomoc prawna została udzielona osobom, które wykazały uprawnienie do jej uzyskania poprzez przedłożenie oryginału decyzji albo odpisu decyzji o przyznaniu świadczenia z pomocy społecznej lub zaświadczenia o udzieleniu świadczenia, o którym mowa w art. 106 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art. 4 ust. 2 pkt 1 zgodnie z art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 u.n.p.e.p.) bez pobrania od nich oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 ww. ustawy³². W powyższym zakresie udzielono następujących wyjaśnień:

„(...) brak ww. oświadczeń wynika z faktu niedostarczenia ich przez adwokatów i radców prawnych”.

[dowód: akta kontroli str. 333]

Należy wskazać, że w myśl przepisów art. 4 ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 zgodnie z art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 u.n.p.e.p. nieodpłatna pomoc prawna nie powinna zostać udzielona osobom, które nie złożą ww. oświadczeń. Odmowa złożenia oświadczenia jest równoznaczna z rezygnacją ze skorzystania z uprawnienia do otrzymania nieodpłatnej pomocy prawnej. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie

³⁰ Upoważnienia do przetwarzania danych osobowych wydane w dn. 9 grudnia 2015 r. dla Pana Andrzeja Marchowskiego, Pani Karoliny Józkiwicz-Rycyk, Pani Doroty Duzinkiewicz oraz Pani Mirosławy Michulka.

³¹ Braki w składaniu oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy dotyczą wyłącznie adwokatów i radców prawnych świadczących nieodpłatną pomoc prawną na mocy umów zawartych z miastem na prawach powiatu, w punktach prowadzonych przez miasto.

³²Zestawienie określające braki w liczbie oświadczeń, w stosunku do kart nieodpłatnej pomocy prawnej, wymagających dołączenia oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 Ustawy:

Luty 2018 r.– do 10 kart nieodpłatnej pomocy prawnej nie dołączono oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy;

Marzec 2018 r. – do 3 kart nieodpłatnej pomocy prawnej nie dołączono oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy;

Kwiecień 2018 r. – do 8 kart wymagających złożenia oświadczeń, prawidłowo złożono wszystkie oświadczenia;

Październik 2017 r. – do 1 z kart nieodpłatnej pomocy prawnej nie złożono oświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy;

Listopad 2017 r. – do 4 kart nieodpłatnej pomocy prawnej nie dołączono oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy;

Grudzień 2017 r. – do 2 kart nieodpłatnej pomocy prawnej nie dołączono oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy;

sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (t. j. z dn. 11 stycznia 2018 r. Dz. U. poz. 318) w załączniku nr 1 określa wzór karty nieodpłatnej pomocy prawnej. Zgodnie z § 7 ust. 2 „W karcie nieodpłatnej pomocy prawnej zamieszcza się dane dotyczące: 1) formy udokumentowania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, 2) dziedziny prawa, z której udzielono nieodpłatnej pomocy prawnej, 3) formy udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej, 4) czasu poświęconego na udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto § 7 ust. 3 i 4 określają, że „Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej może zawrzeć w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej, za zgodą osoby uprawnionej, dane zbiorcze dotyczące osoby uprawnionej. Odmowa udzielenia tych danych nie stanowi podstawy odmowy udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej...”. Dane zbiorcze, o których mowa w ust. 3, dotyczą: 1) wieku, 2) płci, 3) wykształcenia, 4) średniego miesięcznego dochodu, 5) liczby członków gospodarstwa domowego, 6) miejsca zamieszkania³³, 7) posiadania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności”.

Mając na uwadze powyższe, w toku kontroli, ustalono, iż podlegające weryfikacji karty nieodpłatnej pomocy prawnej były wypełniane zgodnie z ww. przepisami.

Zgodnie z art. 7 ust. 2 zgodnie z art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 u.n.p.p.e.p. „Kartę nieodpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6 oraz ust. 3 i 4, adwokat lub radca prawny przekazuje staroście do dziesiątego dnia następnego miesiąca kalendarzowego(...)”. W toku kontroli ustalono, że karty nieodpłatnej pomocy prawnej wraz z przedmiotowymi oświadczeniami były przekazywane w ww. ustawowym terminie. Ponadto odnośnie dokumentacji nieodpłatnej pomocy prawnej wskazano w wyjaśnieniach:

„Oświadczenia do kart nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z zapisem art. 7 ust. 2 u. o. n. p. p. są przekazywane (...) do dziesiątego dnia następnego miesiąca kalendarzowego w sposób uniemożliwiający powiązanie karty nieodpłatnej pomocy prawnej z oświadczeniem osoby uprawnionej”.

[dowód: akta kontroli str. 335]

Podkreślenia wymaga fakt, iż przedstawiona kontrolerom dokumentacja, przechowywanych przez Prezydenta Miasta Jelenia Góra, kart nieodpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczeń była prowadzona w sposób przejrzysty i rzetelny.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu dalszego usprawnienia realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. W dalszym ciągu, na bieżąco, monitorować poprawność przedkładania oświadczeń do kart nieodpłatnej pomocy prawnej, jak również terminowość ich przekazywania przez odpowiedzialne osoby oraz w razie stwierdzenia jakichkolwiek uchybień podejmować stosowne działania.

³³ Poz. 11 Wzoru karty nieodpłatnej pomocy prawnej /Dane Zbiorcze/ Miejsce zamieszkania osoby korzystającej z nieodpłatnej pomocy prawnej: - wieś, - miasto poniżej 10 000 mieszkańców, - miasto od 10 000 do 25 000 mieszkańców, miasto powyżej 25 000 do 100 000 mieszkańców, miasto powyżej 100 000 mieszkańców. Załącznik nr1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej.

2. Zwrócić szczególną uwagę, aby imienne wykazy radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przez Okręgową Izbę Radców Prawnych były przedstawiane w terminie.

3. Przeprowadzać konkursy zgodnie z wymogami ustawowymi, w szczególności weryfikować czy treści ogłoszeń konkursowych i wyników konkursów zawierają wszystkie wymagane informacje, a także dokonywać prawidłowego podziału dotacji przeznaczonej na realizację zadania.

4. Zwrócić uwagę, aby umowy zawarte pomiędzy kontrolowaną jednostką a organizacją pozarządową zawierały wszystkie wymagane dokumenty.

5. Oznaczać daty wpływu na składanych ofertach konkursowych, zgodnie z instrukcją kancelaryjną.

Proszę o poinformowanie o sposobie wykonania powyższych zaleceń, albo o przyczynach ich niewykonania, w terminie do 26 listopada 2018 r. (art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej).

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Paweł Hreniak